

APTOTINA

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρίμηνη Ενημερωτική και Πολιτιστική Έκδοση του Συλλόγου Αρτοποιών Φωκίδας

Χρόνος 23ος • Αριθμός φύλλου 127 • Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2016 • Γραφεία: Αλκέτου 56 Βύρωνας 16232 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 - 7655568 • e-mail: artotina.diakos@gmail.com

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
«ΔΙΑΚΕΙΑ 2016 – ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ»

Σε βαρύ και πένθιμο γενικά κλίμα, πραγματοποιήθηκαν εφέτος στο χωριό, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις «ΔΙΑΚΕΙΑ 2016» καθώς και το παραδοσιακό μας πανηγύρι. Οι εκδηλώσεις, αρκετά κουτσουρεμένες και με τροποποιήσεις ως προς το αρχικό πρόγραμμα, ξεκίνησαν το πρωί της Κυριακής 21-8-2016. Μετά την καθιερωμένη Κυριακάτικη Θεία Λειτουργία, ο κ. Γεώργιος Καραγιάννης, κληρικός της περιοχής, με την

τουργία, τελέστηκε δοξολογία και στη συνέχεια ψάλλθηκε επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο με την προτομή του ήρωα. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων, ενός λεπτού σιγή και ο Εθνικός μας Ύμνος. Στεφάνια κατέθεσαν:

• Για την Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδος ο Περιφερειακός Σύμβουλος
κ. **Κατσαρός Χαράλαμπος.**

- Για το Δήμο Δωρίδος ο Αντιδήμαρχος κ. **Κων/νος Φλετούρης**.
- Για τη Δωρική Αδελφότητα ο Επίτιμος Πρόεδρος της κ. **Κων/νος Λιάπης**.

- Για το τοπικό συμβούλιο Αρτοτίνας ο Πρόεδρός του κ. **Κάππας Βασίλειος**.

- Για το Σύλλογο Αρτοποιών «Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ» ο Πρόεδρος αυτού κ. **Ιωάννης Κούρλης** και

Αρτοτίνα Εδώ γεννήθηκε ο Αθ. Διάκος

5	Ἀρτοτίννα (1)· πρ. τὰ ἀνωτ. καὶ οἶνος· 1 ποτ. 5 ῥεύματα χρήσιμα.	199	1052
---	---	-----	------

(1) Ἡ Ἀρτοτιμία ἦν πατρὶς τοῦ περιφήμου ἥρωος Διάκου (Λοβανασίου), ὃς θύωσας πρῶτος τὴν σημαίαν τῆς ἑπανάστασεως τῇ 28 Μαρτίου 1821 καὶ ὀρυστεύσας κατὰ τὴν Λεσβαδίαν καὶ ἀλλοταῦθ, ἐμαρτύρησε, συλληφθεὶς καὶ ἀνακυκλοποιηθεὶς εἰς Λαμίαν ὑπὸ τοῦ Ὁμάρ-Βρισίου.

Από το βιβλίο «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»
του Ιάκωβου Ραγκαβή, τόμος Α, σελ. 576, Αθήνα 1853

Η διείσδυση των τραγουδιών και του χορού
των κλεφτών του έπους του '21 και του
Αθανασίου Διάκου στο πολιτιστικό γίνεσθαι σήμερα

Δρ. Άννα Παναγιωτοπούλου
Επίτιμος Σχολική Σύμβουλος

Αγαπητοί συμπατριώτες και συμπατριώτισσες σας χαιρετώ. Θεωρώ χρέος μου κατ' αρχήν να συγχαρώ τον Πρόεδρο, το Διοικητικό Συμβούλιο και όλους σας για την διεξαγωγή και φέτος της καθιερωμένης εκδήλωσης τα «Διάκεια» στην ωραία Αρτοτίνα, καθώς και να σας ευχαριστήσω για την τιμή που μου κάνετε να είμαι εδώ σήμερα μαζί σας. Σας ευχαριστώ όλους και εύχομαι να συνεχίσετε να διοργανώνετε αυτή την εκδήλωση και σαν μια αντίσταση προς την τάση που συμβαίνει σήμερα για αποδόμηση των ιστορικών γεγονότων, της ιστορικής μας μνήμης και γενικά των παραδόσεων που αφορούν στην Εθνική μας συνείδηση ως Ελληνο-ορθόδοξο λαό.

Η εορτή αυτή, τα «Διάκεια», εγείρει μνήμες, τιμάμε τον ήρωα της απελευθέρωσής μας, τον πρωτομάρτυρα Αθανάσιο Διάκο και διαλαλούμε ότι αντιστεκόμαστε σε κάθε προσπάθεια που οδηγεί σε αλλοτρίωση και αποδόμηση των ιερών και οσίων της Πατρίδας μας, δηλαδή την Ιστορία μας, τη γλώσσα μας, τη θρησκευτική μας πίστη, γενικά τις παραδόσεις μας, τον πολιτισμό μας.

Ο Αθανάσιος Διάκος μαρτύρησε υπέρ Θρησκείας και Πατρίδας. Και με τον τρόπο που μαρτύρησε το

βροντοφώναξε και ακούσθηκε η πίστη του αυτή όχι μόνο στους σκλαβωμένους Έλληνες, τους οποίους εμπύχωσε ως πρωτομάρτυρας και εθνομάρτυρας, αλλά και ευρύτερα στην Ευρώπη και σε όλη την οικουμένη. Δεν προσκύνησε ο Διάκος και μια δείχνει και θα μας δείχνει τι σημαίνει αυταπάρνηση και θυσία υπέρ πίστεως και πατρίδας.

Το 1824 ο Γάλλος (Fauriel) Φοριέλ που δημοσιεύει δημοτικά τραγούδια της Ελλάδας, στον πρόλογό του όσον αφορά στο τραγούδι που αναφέρεται στο θάνατο του Αθ. Διάκου, στην αυτοθυσία του, μεταξή πολλών άλλων γράφει!': «Και να λησμονηθεί το τραγούδι δεν θα λησμονηθούν το γεγονός και ο άνθρωπος. Η Ευρώπη όλη θα γνωρίζει το όνομα του Διάκου που υπήρξε ο πρώτος γενναίος Έλλην... ο πρώτος που επολέμησε για την ανεξαρτησία κατά το έπος 1821 και ο πρώτος ο οποίος απέθανε χάριν αυτής, της πατρίδας» (με ό,τι εγκλείει ο όρος πατρίδα). Πριν από το 1821 έχουν δώσει πολλοί αγωνιστές τη ζωή τους κατά τα διάφορα απελευθερωτικά κινήματα. Όμως μετά την επίσημη κήρυξη της επανάστασης του 1821 ο Διάκος είναι ο πρώτος μάρτυρας.

Συνέχεια στη σελ. 3

Συνέχεια στη σελ. 4

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Την 19-7-2016 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 65 ετών, ο **Γρηγοράκης Γεώργιος** του Ιωάννου. Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή του έγιναν την 20-7-2016 στο Κοιμητήριο Ζωγράφου.

• Την 31-7-2016 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 86 ετών, ο **Καπνιάς Δημήτριος** του Κων/νου. Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή του έγιναν την 1-8-2016 στην Αρτοτίνα.

• Την 20-8-2016 απεβίωσε στην Αρτοτίνα, σε ηλικία 54 ετών, ο **Μαχαιράς Δημήτριος** του Αθανασίου. Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή του έγιναν την 22-8-2016 στην Αρτοτίνα.

• Την 25-8-2016 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 66 ετών, η **Θεοδωροπούλου Ελένη** του Ιωάννου (κόρη Μαρίας Κάππα). Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή της έγιναν την 27-8-2016 στο Κοιμητήριο

Πετρούπολης.

• Την 27-8-2016 απεβίωσε στην Πάτρα, σε ηλικία 60 ετών, ο **Μαχαιράς Γεώργιος** του Αθανασίου. Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή του έγιναν την 28-8-2016 στην Αρτοτίνα.

• Την 29-8-2016 απεβίωσε στην Πύλο σε ηλικία 66 ετών, η **Χριστοδούλου Σταυρούλα** του Ιωάννου. Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή της έγιναν την 31-8-2016 στην Αρτοτίνα.

• Την 10-9-2016 απεβίωσε στην Αθήνα, σε ηλικία 63 ετών, ο **Σερέτης Ευάγγελος** (σύζυγος Χαρίκλειας Β. Κοτρώνη). Η νεκρώσιμη ακολουθία και η ταφή του έγιναν την 13-9-2016 στο Κοιμητήριο Ηλιούπολης.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Την Κυριακή 3-7-2016, στον Ι.Ν. Αγίου Νεκταρίου Νέας Ιωνίας Βόλου, τελέσθηκε 40ήμερο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του συζύγου και πατέρα μας **Ιωάννη Β. Μπραούνου**. Τίμησαν τη μνήμη του συγγενείς και φίλοι.

Ευχαριστούμε όλους για τη συμπαράστασή τους.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Η **Ανδρέα Νικ. Τσέλιου** έλαβε το πτυχίο της από τη Γεωπονική Σχολή Αθηνών (Τμήμα Φυτικής Παραγωγής). Οι γονείς και τα αδέρφια της, της εύχονται καλή σταδιοδρομία και καλή τύχη σε όλους τους τομείς.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ανακοινώνεται ότι οι τυχεροί αριθμοί της κλήρωσης της 29ης Αυγούστου, είναι οι παρακάτω:

1ος τυχερός ο αριθμός 0547: Τέντα 5μ. ηλεκτρική με βραχίονες αξίας 850€, προσφορά του Βασιλείου Ν. Αυζώτη.

2ος τυχερός ο αριθμός 0227: Τηλεόραση αξίας 170€, προσφορά του Συλλόγου Αρτοτινών Μεσολογίου «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ».

3ος τυχερός ο αριθμός 0627: Ποδήλατο αξίας 120€, προσφορά του Συλλόγου Αρτοτινών «Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ».

4ος και 5ος τυχεροί οι αριθμοί 0028 και 0253: Tablet αξίας 50€, προσφορά του Συλλόγου Αρτοτινών «Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ».

ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Τρίμηνη ενημερωτική
πολιτιστική έκδοση
Ιδιοκτησία του Συλλόγου
Αρτοτινών Φωκίδας
Ν. Π. μη κερδοσκοπικό
Α.Φ.Μ. 090361430
Γραφεία: Αλκέτου 56 Βύρωνα
Τ.Κ. 16232 Τηλ. & Fax: 210 7655568
Συντακτική Επιτροπή:
Κούρλης Ιωάννης
Βήλος Γεώργιος
Ράπτης Βασίλειος
Μαυραγάνη Αντωνία
Μαυραγάνης Περικλής
Μαυραγάνης Ιωάννης

Κουλόπουλος Κωνσταντίνος
Τσέλιου Χριστίνα
Τσορτέκης Ιωάννης
Εκδότης - Διευθυντής:
Γιάννης Κούρλης
Τηλ.: 210 6749561
Κιν.: 6972097589
e-mail: artotina.diakos@gmail.com
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση:
Εκτύπωση - διεκπεραίωση:
Εκδόσεις Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο. Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121
Τηλ.-Fax: 210 2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΒΗΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΘΕΟΔ.	20,00 €
ΓΑΪΤΑΝΗ ΦΡΟΣΩ ΚΩΝ.	20,00 €
ΓΚΙΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	30,00 €
ΓΚΟΛΦΙΝΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	20,00 €
ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ-ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	50,00 €
ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΧΡ.	50,00 €
ΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20,00 €
ΔΟΥΛΑΒΕΡΗ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΔΡΟΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ.	10,00 €
ΔΡΟΣΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΑΣ.	25,00 €
ΖΕΡΒΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΙΩΑΝ.	10,00 €
ΚΑΚΑΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡ.	20,00 €
ΚΑΚΑΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΝ.	20,00 €
ΚΑΚΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ.	20,00 €
ΚΑΚΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡ.	20,00 €
ΚΑΚΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡ.	20,00 €
ΚΑΠΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝ.	20,00 €
ΚΑΡΛΟΥ-ΓΟΥΛΗ ΛΙΤΣΑ	50,00 €
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ.	10,00 €
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20,00 €
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΓΕΩΡ.	20,00 €
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΚΑΤΣΑΡΟΥ-ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΕΥΘΥΜΙΑ	10,00 €
ΚΟΚΚΑΛΙΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ & ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ	70,00 €
ΚΟΚΟΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΔ.	50,00 €
ΚΟΡΔΟΠΑΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΕΠ.	20,00 €
ΚΟΡΔΟΠΑΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΠΑΜ.	30,00 €
ΚΟΤΡΩΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΩΝ.	50,00 €
ΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΙΩΑΝ.	50,00 €
ΚΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΩΑΝ.	50,00 €
ΚΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΙΩΑΝ.	200,00 €
ΚΟΥΡΛΗ ΑΘΗΝΑ ΙΩΑΝ.	30,00 €
ΚΟΥΡΛΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΚΩΝ.	20,00 €
ΚΥΠΡΑΙΟΥ-ΖΟΥΜΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	20,00 €
ΛΑΜΠΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ	20,00 €
ΛΑΜΠΙΔΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	20,00 €
ΛΑΜΠΡΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΣ.	20,00 €
ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΩ	20,00 €
ΜΑΚΡΑΚΗ-ΣΙΑΠΕΡΑ ΚΩΝ/ΝΑ ΒΑΣ.	10,00 €
ΜΑΝΤΟΥΡΛΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡ.	50,00 €
ΜΑΣΤΡΟΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	50,00 €
ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΙΚ.	30,00 €
ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΘΑΝ.	20,00 €
ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΜΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΕΪΤΟΥ ΕΛΕΝΗ ΗΛ.	30,00 €
ΜΠΑΤΣΙΑΟΥΡΑΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ	15,00 €
ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡ.	20,00 €
ΜΠΡΑΟΥΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝ.	20,00 €
ΜΠΡΑΟΥΝΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΑΣ.	20,00 €
ΝΤΖΑΦΕΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘ.	20,00 €
ΠΑΚΛΑΤΖΗ ΑΘΗΝΑ	10,00 €
ΠΑΛΑΣΚΩΝΗ ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ ΚΩΝ.	20,00 €
ΠΑΛΑΣΚΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΡ	20,00 €
ΠΑΛΑΣΚΩΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΧΑΡ	20,00 €
ΠΑΛΑΣΚΩΝΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΠΑΛΑΣΚΩΝΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΚΩΝ.	20,00 €
ΠΑΛΙΟΥΡΑ ΒΑΣΩ	10,00 €
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΥΡ.	20,00 €
ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΕΩΡ.	30,00 €
ΣΕΪΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΗΛ.	70,00 €
ΣΕΡΕΝΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔ.	50,00 €
ΣΙΑΠΕΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΣΙΑΠΕΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΩΝ.	30,00 €
ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΞΕΝΟΦΩΝ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΤΖΕΛΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝ.	30,00 €
ΤΡΙΒΗΛΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΩΝ.	50,00 €
ΤΣΕΛΙΟΥ ΔΕΣΠΩ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΤΣΕΛΙΟΥ ΕΛΕΝΗ ΙΩΑΝ.	20,00 €
ΤΣΙΩΤΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΙΣΤ.	30,00 €
ΤΣΟΥΜΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ	20,00 €
ΧΡΥΣΟΥΛΙΔΗ-ΣΙΑΠΕΡΑ ΣΟΦΙΑ ΒΑΣ.	10,00 €
ΨΩΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	50,00 €

Σωματείο Επαγγελματιών Μουσικών
Ναυπάκτου "Ο ΟΡΦΕΑΣ"

Το Σωματείο Επαγγελματιών Μουσικών Ναυπάκτου "Ο ΟΡΦΕΑΣ" διέθεσε το ποσό των 400€ ως συνεισφορά στα έξοδα κηδείας των συναδέλφων τους μουσικών **Γιώργου** και **Δημήτρη Μαχαιρά**.

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Μπορείτε να καταθέσετε τη συνδρομή σας στον λογαριασμό
IBAN: GR3301101570000015729602225
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Η διείσδυση των τραγουδιών και του χορού των κλεφτών του έπους του '21 και του Αθανασίου Διάκου στο πολιτιστικό γίνεσθαι σήμερα

Συνέχεια από τη σελ. 1

Έτσι ο Αθανάσιος Διάκος αποτελεί δόξα για του Χριστού την πίστη την Αγία και δόξα για την πατρίδα, την Ελλάδα. Γιατί πίσω από κάθε σταύρωση ακολουθεί η Ανάσταση.

Όπως προανέφερα το τραγούδι για τον Αθανάσιο Διάκο δημοσιεύθηκε το 1824 στη Γαλλία μαζί με πολλά τραγούδια της Ελληνικής παράδοσης ιστορικά, εθιμικά. Η τόσο σύντομη δημοσίευση του τραγουδιού για τον ηρωικό θάνατο του Διάκου μάς δείχνει ότι η λαϊκή μούσα αμέσως έκανε τραγούδι κάθε γεγονότος που τη συγκινούσε. Και το τραγούδι διαδιδόταν από στόμα σε στόμα δηλαδή τα τραγούδια έλεγαν τα νέα, περιέγραφαν τα συμβαίνοντα, εξυμνούσαν τα κατορθώματα, τις νίκες, την αυτοθυσία υπέρ Πατρίδας και Θρησκείας των αγωνιστών. Τα τραγούδια λειτουργούσαν σαν εφημερίδες αλλά και εμψύχωναν τους αγωνιζόμενους Έλληνες.

Ο ηρωικός θάνατος του Διάκου που περιγράφεται στο τραγούδι του αγνώστου ποιητή (όπως συμβαίνει με όλα τα δημοτικά τραγούδια) πέρασε στα χείλη των αγωνιστών και του Ελληνικού λαού, συγκινούσε, εμψύχωνε, αναπτέρωνε, γινόταν υπόσχεση για συνέχεια του αγώνα μέχρι την απόκτηση της Ελευθερίας. Η αυτοθυσία γινόταν παράδειγμα προς μίμηση, γινόταν μέσον διάπλασης των παιδιών ν' αποκτήσουν τις αρετές του παλληκαριού: το θάρρος, την ανδρεία, την αξιοπρέπεια ακόμα και μπροστά στο θάνατο, το σεβασμό στα ιερά και όσια.

Και εδώ θα αναφέρουμε κάποιους στίχους από το συγκεκριμένο τραγούδι²:

*«Ομέρ Βρυώνης πλάκωσε με δέκα οχτώ χιλιάδες.
Ο Διάκος σαν τ' αγροίκησε πολύ του κακοφάνη
Ψηλήν φωνή εσήκωσε, τον πρώτον του φωνάζει*

*.....
Γλίγωρα και να πιάσωμεν κάτω στην Αλαμάνη
Καρδιά, παιδιά μου φώναξε, παιδιά μη φοβηθήτε*

*.....
Πάτε κι εσείς κι η πίστις σας, μουρτάταις, να χαθήτε
Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θέλ' απαιθάνω*

*.....
Τον Διάκο να χαλάστε, το φοβερόν τον κλέφτην
Τον Διάκο τότε πήρανε και στο σουβλί τον βάλαν
Ολόρθον τον εστήσανε, κι αυτός χαμογελούσε
Την πίστιν τους τούς ύβριζε τους έλεγε μουρτάταις
Εμέν' αν με σουβλίσετε ένας Γραικός εχάθη
Ας είν' καλά ο Οδυσσεύς κι ο καπιτάν Νικίτας
Αυτοί θα κάψουν την Τουρκιά και όλον σας το Δεβλέτι».*

Το ερώτημα που θέσαμε εδώ αφορά στο εάν και πως συνέβαλαν τα τραγούδια στον απελευθερωτικό αγώνα αλλά και στο πως επέδρασαν στο να γίνουμε και να είμαστε αυτοί που είμαστε μέχρι σήμερα και να διοργανώνουμε σήμερα εδώ στην Αρτοτίνα τα «Διάκεια». Τα στοιχεία για την επίδραση των τραγουδιών στον απελευθερωτικό αγώνα τα αντλούμε από τα ίδια τα γεγονότα που καταγράφονται σε απομνημονεύματα, όπως του συμπατριώτη μας Γιάννη Μακρυγιάννη και στις σελίδες τις ιστορίας, της λογοτεχνίας, της ποίησης και του ίδιου του δημοτικού τραγουδιού.

Όλοι γνωρίζουμε ότι όταν μιλάμε για τραγούδι – πέραν από το τραγούδι σε μοναχικές στιγμές, που αποτελούσε συντροφιά και εκτόνωση για όλους που, λόγω των συνθηκών ζωής βρίσκονταν συχνά μόνοι τους στις ραχούλες – ουσιαστικά μιλάμε για γλέντι. Το γλέντι σε όλη τη Ρούμελη και εδώ στα χωριά της Δωρίδας άρχιζε με τα κλέφτικα τραγούδια, με τα τραγούδια «τραπεζιού» και συχνά κατέληγε σε χορό. Τα τραγούδια τα χορευτικά «δεν πρέπει να πάνε χαμένα» έλεγαν οι ηλικιωμένοι. Δηλαδή έπρεπε να γίνουν χορός και πάντα προέτρεπαν για χορό. Δηλαδή τραγούδι – γλέντι και χορός αποτελούν ενότητα.

Σύμφωνα με τις πηγές, στην κλέφτικη ζωή των Ελλήνων, του έπους του '21, εμφανίζεται τραγούδι και χορός α) πριν από μάχη, β) μετά από μάχη, γ) σε ώρες ξεκούρασης, δ) σε πανηγύρια. Τραγούδι και χορός κατέχουν σημαντική θέση γενικά στον τρόπο ζωής της εποχής. Παρόλη τη σκλαβιά οι Έλληνες συνέχισαν να τραγουδούν και να χορεύουν. Στην ορεινή Ελλάδα ιδιαίτερα όπου οι Τούρκοι δεν πατούσαν συνήθως αλλά και λόγω των προνομίων που είχαν δοθεί στους Έλληνες, διατηρούσαν όλες τις παραδόσεις, τα έθιμα και τις γιορτές. Ας λάβουμε υπόψη μόνον το Λαμπριάτικο χορό στον εσπερινό της Αγάπης με πρώτον χορευτή τον ιερέα και όλη την κοινότητα να συμμετέχει σ' αυτόν το χορό σε έναν κύκλο στον αυλόγυρο της εκκλησίας, τραγουδώντας με το στόμα με μία ανάσα τα καθιερωμένα Λαμπριάτικα τραγούδια. Το τραγούδι και ο χορός συνέβαλε στη διατήρηση της Ελληνικής γλώσσας κατά τα τετρακόσια χρόνια της σκλαβιάς από τους Τούρκους και συνέβαλε επίσης στην αυτογνωσία, στην αυτοεπιβεβαίωση, στην αυτοπεποίθηση, στη συνοχή της κοινότητας, στον αυτοπροσδιορισμό, στην ανανέωση και αποκατάσταση

των σχέσεων, στην ελευθερία της έκφρασης, στην ψυχική ανάταση, στην αγωνιστικότητα κλπ. Σε χωριά της Δωρίδας καθιερωμένα τραγούδια στην Αγάπη της Λαμπρής ήταν³: «Σήμερα Χριστός Ανέστη...» ως πρώτο τραγούδι και το δεύτερο τραγούδι συνήθως είχε ιστορικό χαρακτήρα, όπως «Οι Αντρεωμένοι», στο Μαλανδρίνο, το τραγούδι η «Λάμπρω» (που την κυνηγούσαν οι Τούρκοι) στην Αμυγδαλιά (και θα ήταν σημαντικό να ανασύρετε από τη λήθη τα Λαμπριάτικα τραγούδια της Αρτοτίνας και όλα τα εθιμικά).

Οι κλέφτες ήταν παιδιά των χωριών όπου γεννήθηκαν και καλλιιεργήθηκαν μέσω αυτών των παραδόσεων, οπότε μετέφεραν και στην κλέφτικη ζωή αυτόν το σημαντικό τρόπο Ελληνικής επικοινωνίας, επαφής και έκφρασης, δηλαδή το Ελληνικό γλέντι.

Βασικό χαρακτηριστικό του κλέφτη ήταν η ανδρεία. Έπρεπε να ειπωθούν ανδρείοι στην κοινωνία των κλεφτών αλλά και ευρύτερα όπως υποδεικνύει η παράδοση, ο Θούριος του Ρήγα, το ίδιο το δημοτικό τραγούδι, τα πρότυπα και έπρεπε να αποδεικνύουν την αντρείουσινή – το «όποιον πάρει ο χάρος» – τη λεβεντιά, την παλληκαριά.

Ένας τρόπος απόδειξης ήταν να αψηφούν το θάνατο και μάλιστα ενόψει της μάχης. Έτσι το να μπαίνει ο μαχητής στο χορό πριν τη μάχη τραγουδώντας, αντί του φόβου και του δισταγμού κυριαρχεί ο ενθουσιασμός, η χαρά, η απόφαση για αγώνα, για ελεύθερη ζωή πράγμα που απεικονίζει ο Μακρυγιάννης στα κείμενά τους καθώς και η πρόσκληση και πρόκληση του Οδυσσέα Ανδρούτσου να πιαστούν στο χορό, όσοι συμφωνούν μαζί του στο Χάνι της Γραβιάς⁴. «Ε! παιδιά όποιος θέλει να μ' ακολουθήσει, ας πιαστεί στο χορό» φώναξε και μπήκε χορεύοντας με 120 παλληκάρια στο πλινθόκτιστο εκείνο Χάνι.

Ο Μακρυγιάννης γράφει⁵: «Κατέβασα καμιά εικοσαριά παιδιά και πιάσαν τον χορόν και τραγουδούσαν και χόρευαν (πριν από την μάχη με τον Ιμπραήμ). Εκεί ρίχνουν οι Τούρκοι και μου λάβωσαν δυό παιδιά εις τον χορόν. Κέρασα απόνα ρακί τους Έλληνες τους αθάνατους, τα γενναία λιοντάρια και τους τζάκισαν»

Όπως είπαμε παραπάνω οι Καπεταναίοι – Κλέφτες, οι ήρωες, οι μάχες, αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης για τον ανώνυμο τραγουδιστή. Η περιοχή της Δωρίδας αποτέλεσε κέντρο του κλέφτικου κινήματος, που σημαίνει και κέντρο δημιουργίας και ανάπτυξης του κλέφτικου τραγουδιού, το οποίο είναι συνταιριασμένο με τη γύρω φύση και ζωή. Το κλέφτικο τραγούδι είναι ζυμωμένο με τα βουνά που σαν από θαύμα συνομιλούν, όπως μας λέει το ίδιο το τραγούδι:

*«Ποιός είδε τέτοιο θάμασμα, παράξενο μεγάλο
να κουβεντιάσουν τα βουνά και οι κοντοραχούλες
η Λιάκουρα της Λειβαδιάς κι η Γκίωνα των Σαλώνων
και τα Βαρδούσια τα ψηλά.....»*

*ή
«Κλαίνε τα μαύρα τα βουνά, παρηγοριά δεν έχουν....»*

*ή
«Μέσ' στην καρδιά στον έλατο, κάθετ' ο Καλτσοδήμος
με την Κρουστάλλω στο πλευρό την κοτζαμπασοπούλα
ο Διάκος απ' τη μια μεριά και ο Γούλας απ' την άλλη*

*.....
Εγώ κερνάω Διάκο μου κι εγώ σας τραγουδάω....»*

Οι κλέφτες συμμετέχουν συχνά και στα πανηγύρια των χωριών και αψηφώντας τον κίνδυνο σύρουν το χορό, όπως γράφει ο Καρκαβίτσας⁶ για τον Σταματάκη σε πανηγύρι του Βελενίκου «Εισήλθε ο Σταματάκης μόλις δεκαπέντε αριθμών οπαδούς και επιάσθη εις τον χορόν. Αίφνης προέκυψε Τουρκικόν απόσπασμα πολυάριθμον... Ο Σταματάκης δεν εταράχθη καθόλου... Εξηκολούθησε τον χορόν. Αλλ' ο Γετίμ... άρχισε να καλεί και άλλους Τούρκους... Ο Σταματάκης παραιτήσας τον χορόν, σύρει το γιαταγάνι, θέτει αυτό εις τους οδόντας, διέρχεται ατάραχος πλησίον των Τούρκων προσατενίζων αυτούς εις τους οφθαλμούς».

Επίσης ο Καρκαβίτσας γράφει⁷: «Κατά την 15η Αυγούστου ετελείτο εν Αρτοτίνη, επί Τουρκοκρατίας λαμπρά πανηγύρις, καθ' ην συνέρρεον από όλα τα μέρη της Δωρίδος πολυάριθμοι προσκυνηταί. Ο Διάκος ήρχισε μετ' άλλων νέων να ρίπτει το λιθάρι, εις άπλωμα τι της πόλης». Πρόκειται για μια σημαντική μαρτυρία όσον αφορά στη συνέχεια των πανηγυριών μας μαζί με τις εθιμικές εκδηλώσεις, όπως οι αθλητικοί αγώνες επί Τουρκοκρατίας, αλλά και για τη συμμετοχή του Διάκου σε αγώνες ρίψης λιθαριού. Δηλαδή το πανηγύρι ως θεσμός που έχει την αρχή του στην αρχαία Ελλάδα, συνεχίστηκε επί Τουρκοκρατίας και μέχρι σήμερα. Έτσι εμείς έχουμε ευθύνη και χρέος προς τις επόμενες γενιές, για τη συνέχεια και διάρκεια του.

Μετά τις μάχες οι κλέφτες συχνά καταλήγουν σε χωριά για ξεκούραση και για συνύπαρξη με τους συμπατριώτες: «Πάμε στην Αγόριανη (γράφει ο Γ. Μακρυγιάννης)⁸... τρώγαμε, πίναμε, χορεύαμε. Ο κόσμος κουβάλαγαν

Συνέχεια στη σελ. 5

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΔΙΑΚΕΙΑ 2016 – ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ»

Συνέχεια από τη σελ. 1

• Για το Σύλλογο Αρτοτινών Μεσολογίου «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ» ο Αντιπρόεδρος αυτού κ. **Κορδοπάτης Γρηγόριος**.

Μετά την κατάθεση στεφάνων και τον Εθνικό Ύμνο, ακολούθησε σύντομη προσφώνηση του Προέδρου του Συλλόγου Αρτοτινών «Ο ΑΘΑΝΑ-

ΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ» κ. **Κούρλη Ιωάννη** καθώς και σύντομος χαιρετισμός από τον Επίτιμο πρόεδρο της Δωρικής Αδελφότητας κ. **Λιάπη Κων/νο**.

Ακολούθησε η εξαιρετική και μεστή περιεχομένου ομιλία, της κας **Άννας Παναγιωτοπούλου** με θέμα: "Η διείσδυση των τραγουδιών και του χορού των κλεφτών του έπους του '21 και του Αθανασίου Διάκου στο πολιτιστικό γίγνεσθαι σή-

μερα". Με το τέλος της ομιλίας και πριν κοπάσει το χειροκρότημα των παρευρισκομένων, έκοβε το νήμα της γραμμής τερματισμού ο πρώτος αθλητής του «ΔΡΟΜΟΥ ΘΥΣΙΑΣ 4.000 μ.» με αφετηρία την Ιερά Μονή Προδρόμου και ακολούθησε ο τερματισμός και των υπολοίπων αθλητών που συμμετείχαν στον αγώνα. Ακολούθησε η απονομή μεταλλίων στους νικητές του αγώνα και η εκδήλωση έκλεισε με τη βράβευση των παι-

διών Αρτοτινών που πέτυχαν σε ΑΕΙ-ΤΕΙ το έτος 2015. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και παρέλαβαν επίσημα το βραβείο τους οι:

• **Διαμαντοπούλου Ράνια** του Πέτρου, που πέτυχε στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πατρών.

• **Κορδοπάτης Επαμεινώνδας** του Γρηγορίου, που πέτυχε στο Τμήμα Μαθηματικών Πανεπιστημίου Πατρών.

• **Λάγιου Μαρία** του Αλεξάνδρου, που πέτυχε στο Τμήμα Νοσηλευτικής των ΤΕΙ Πατρών.

Επίσης βραβεύθηκαν και οι παρακάτω επιτυχόντες, οι οποίοι/ες λόγω δικού τους κωλύματος δεν παραβρέθηκαν στην εκδήλωση για να παραλάβουν επίσημα το βραβείο τους.

• **Κοντού Νεφέλη** του Δημητρίου: Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

• **Κούρλης Γεώργιος** του Ιωάννου: Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών Παντείου Πανεπιστημίου.

• **Μπουκουβάλα Μαρία** του Χαράλαμπος: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Πατρών.

• **Μπουκουβάλας Γεώργιος** του Ιωάννου: Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών Στρατού Ξηράς.

• **Πρεβενάς Σωτήριος** του Κων/νου: Τμήμα Διατήρησης Φυσικών Πόρων και Γεωργικής Μηχανικής Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

• **Χατζηλιάς Κωνσταντίνος** του Θεοδοσίου:

Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής των ΤΕΙ Αθηνών.

Το αγωνιστικό σκέλος των εκδηλώσεων με τους αγώνες Ανωμάλου Δρόμου 1.000, 1.500 και 2.000 μέτρων, πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Τρίτης 23-8-2016, αντί του απογεύματος του

Σαββάτου 20-8-2016, ενώ ακυρώθηκε και δεν πραγματοποιήθηκε η λαϊκή βραδιά το βράδυ της Κυριακής 21-8-2016. Οι εκδηλώσεις συνεχίστηκαν το απόγευμα της Τετάρτης 24-8-2016 σε αίθουσα του δημοτικού σχολείου με τους μικρούς μας φίλους να ζωγραφίζουν. Τέλος το Σάββατο στις 27-8-2016 έλαβε χώρα ο προγραμματισμένος αγώνας καλαθοσφαίρισης.

Την Κυριακή 28-8-2016 τελέσθηκε στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου ο καθιερωμένος Μέγας πανηγυρικός Εσπερινός μετ' ατοκλασίας παρουσία πλήθους προσκυνητών, ενώ σε ένδειξη πένθους για τους πολύ πρόσφατα εκλιπόντες συγχωριανούς δεν πραγματοποιήθηκε το γλέντι το βράδυ της παραμονής του πανηγυριού.

Την Δευτέρα 29-8-2016 το πρωί τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία στον Αϊ-Γιάννη και το απόγευμα, πραγματοποιήθηκε το παραδοσιακό **ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ**. Νέες και νέοι, άνδρες και γυναίκες όλων των ηλικιών με παραδοσιακές φορεσιές και τη συνοδεία παραδοσιακών μουσικών οργάνων, του ιερέα του χωριού και των επισήμων, ξεκινώντας από το χώρο όπου ευρίσκεται το σπίτι που γεννήθηκε ο Θανάσης Διάκος, κατέβηκαν τραγουδώντας στην πλατεία του χωριού όπου χόρεψαν το παραδοσιακό τσάμικο και το συρτό. Εντυπωσιακή και καταχειροκροτούμενη ήταν η αποχώρηση των τσολιάδων και των βλαχοπούλων, χορεύοντας όπως πάντα, το παραδοσιακό τραγούδι «φουστάνελα με γαζί, ποιος λεβέντης τη φορεί».

Το γλέντι και ο χορός συνεχίστηκαν και μετά την αποχώρηση των φουστανελάδων και κράτησαν μέχρι το ξημέρωμα.

Η διείσδυση των τραγουδιών και του χορού των κλεφτών του έπους του '21 και του Αθανασίου Διάκου στο πολιτιστικό γίνεσθαι σήμερα

Συνέχεια από τη σελ. 3

και μας κέρναγαν... στέκονται ολόρθοι και μας κερνάνε...». Για άλλη περίπτωση γράφει: «Ότι οι άνθρωποι απολίπστηκαν. Αφού τους κέρασα πήρα τους εκατό και ήφερνα γύρα μ' αυτούς τα πόστα όλα τραγουδώντας, όλοι εμείς οι εκατό και εμψυχώναμε τους ανθρώπους».

Με τα προαναφερόμενα δείχνεται ότι οι κλέφτες δεν είναι ξεκομμένοι και απόμακροι από τα χωριά. Γλεντούν σε χωριά, σε πανηγύρια, σε γάμους κτλ. Η παρουσία των αγωνιστών και μάλιστα στο χορό καθώς και τα στοιχεία που παρουσιάζουν τα κλέφτικα τραγούδια, τους καθιστούν πρότυπα για τα παιδιά και για τα παιδιά των παιδιών τους, δηλαδή γίνονται ζωντανά παραδείγματα και προκαλούν μίμηση. Ο λαός τους τραγουδάει και τους χορεύει με τ' όνομά τους. Ο κόσμος λάτρευε το παλληκάρι και τον καπετάνιο.

Ο λαός όμως ήθελε, όπως είπαμε και να τους χορεύει γι' αυτό συνταίριαξαν σε ένα τραγούδι τον Οδυσσέα με το Διάκο να ακούγονται στο τσάμικο: «Τ' Ανδρούτσου η μάνα χαίρεται του Διάκου καμαρώνει...», κι αντιλαλούν τα βουνά της Δωρίδας, της Ρούμελης και ευρύτερα σε άλλες περιοχές, κάθε χρόνο από τις παραγγελίες των χορευτών αυτού του τσάμικου σε όλα τα πανηγύρια.

Στην περιοχή της Δωρίδας σύμφωνα με τα στοιχεία ευρύτερης έρευνα τον καλό, τον όμορφο χορό ανδρών και γυναικών τον χαρακτηρίζουν με τους όρους: λεβέντικος, παλληκαρήσιος, μερακλίδικος χορός και είναι τέτοιος ο χορός όταν ο χορευτής εκδηλώνει δύναμη ψυχής, ελευθερία έκφρασης, συγκίνηση, ευπρέπεια, αλήθεια, μέτρο, φυσικότητα και απλότητα, δηλαδή είναι χορός συνταίριασμένος με το λιτό και αδρό στοιχείο της φύσης της Δωρίδας.

Μέχρι σήμερα σε κάθε χαρά ή γεγονός οικογενειακής και κοινοτικής ζωής παρεισφύει μέσω των τραγουδιών και η ανάμνηση ιστορικών γεγονότων της κλέφτικης ζωής, η οποία γίνεται ζώσα πραγματικότητα, γίνεται υπόσχεση μέλλουσας συμπεριφοράς και θεμελίωση συγκεκριμένου ήθους, αυτού του ήθους της λεβεντιάς και παλληκαριάς που δεν υπολογίζει τα πράγματα μόνο με το μυαλό, δεν τα ζυγίζει μόνο με τον νου αλλά και με την καρδιά, με το μέγεθος της ψυχής.

Πέραν όμως από τις αυθόρμητες λαϊκές εκδηλώσεις έχουν καθιερωθεί σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στη Φωκίδα οργανωμένες εκδηλώσεις που σχετίζονται με ιστορικά πρόσωπα, με ιστορικά γεγονότα, όπως τα «Διάκεια» εδώ στην Αρτοτίνα και Μουσούνιτσα, «ο χορός των αντρειωμένων» στο Λιδωρίκι, τα «Μακρυγιάννεια» στο Κροκύλειο, κ.α.

Και όλα αυτά συμβαίνουν μέχρι σήμερα και μάλιστα από κοινωνίες που δεν τις χαρακτηρίζει συνεκτική κοινωνική δομή λόγω της αστυφιλίας.

Παρ' όλα αυτά είμαστε εδώ σήμερα και μιλάμε για αυτά που μας συνδέουν, είτε ρίχνοντας το λιθάρι, είτε τραγουδώντας, είτε χορεύοντας πιασμένοι ο ένας με τον άλλον. Συνεχίζουμε να διεκδικούμε τον Ελληνικό πατροπαράδοτο τρόπο επικοινωνίας, έκφρασης και ζωής και ευχόμαστε να συνεχίσουμε. Ο ήρώας μας Αθανάσιος Διάκος και όλοι οι ήρωες να αποτελούν πάντα σημείο συνάντησης, συνεύρεσης, συζήτησης και επαναπροσδιορισμού της ζωής μας. Ευχόμαστε να εγείρουμε μνήμες, να συντραγουδάμε και να συνχορεύουμε διατηρώντας ο καθένας την προσωπική παραγγελία του τραγουδιού που επιθυμεί να χορέψει, διότι η Ελληνική χορευτική και κλέφτικη παράδοση μάς θέλει μαζί ως συνχορευτές μεν αλλά να συνχορεύουμε στα πατήματα του πρώτου χορευτή, του κάθε πρώτου που αποτελεί και χορευτική μονάδα.

Και είναι χορευτική μονάδα, εφ' όσον ο κάθε πρώτος χορευτής παραγγέλλει το τραγούδι που επιθυμεί και χορεύει στην πρώτη θέση του κύκλου ως πρόσωπο συγκεκριμένο, ως χορευτική προσωπικότητα. Χορεύει ελεύθερα και ο χορός του έχει την προσωπική του σφραγίδα. Δηλαδή η χορευτική παράδοση του τόπου αποτελεί τη βάση των πατημάτων αλλά και τη σύνθεση των κινήσεων, του τρόπου που ερμηνεύει ο κάθε πρώτος χορευτής τη μουσική και το τραγούδι κι έτσι ο χορός του εμφανίζεται και δικός του, προσωπικός στον ορίζοντα όμως της τοπικής **χορευτικής παράδοσης**.

Ο κάθε πρώτος του χορού εκθέτει τον εαυτό του στο κοινό, συγκινείται και συγκινεί, δείχνει αρετές, υποδεικνύει στάση ζωής, διδάσκει, γίνεται φορέας της μεγάλης ιστορικής χορευτικής παράδοσης, όπως και οι κλέφτες μας. Οι χοροί μας, και ιδιαίτερα το τσάμικο, αποπνέουν ελεύθερο ήθος, ψυχική ανάταση, ψυχική δύναμη και τάση απελευθέρωσης και αντίστασης προς ό,τι καταδυναστεύει την ύπαρξη του ανθρώπου.

Ο αναστάσιμος, ο ανανεωτικός και ο ενωτικός χαρακτήρας του τραγουδιού της μουσικής και του χορού της Δωρίδας και ευρύτερα της Ρούμελης μπορεί σήμερα να εμφανίζεται ως παρωχημένος, λόγω της μαλθακότητας που χαρακτηρίζει την εποχή μας, αλλά αυτό το ήθος και ύφος αυτής της παράδοσης συνομιλεί με την Ιστορία μας, με τη φύση, με τους απελευθερωτικούς αγώνες της Ελλάδας, με τους κλέφτες και τους ήρωες και αποτελεί σχολείο Ελληνικής αυτογνωσίας και αντρείσυνης για γυναίκες και άντρες.

• Σημείωση και κατάθεση τραγουδιού για τον Αθανάσιο Διάκο

Στις 18-9-2016, στην Ιερά μονή του Οσίου Δαυίδ στην Εύβοια, ο Μοναχός Λογγίνος, ετών 77, καταγόμενος από την Ορεινή Ναυπακτία μού παρέδωσε το παρακάτω τραγούδι και θεώρησα χρέος μου να το παρουσιάσω σ' αυτήν την εργασία.

Ο Μοναχός Λογγίνος με τη Ρουμελιώτικη καρδιά, μού είπε ότι, δεν γνώριζε ο ίδιος την πηγή και ότι θεωρεί πως είναι Κλέφτικο. Σύμφωνα με την πληροφορία του Μοναχού Λογγίνου το τραγούδι αυτό το παρέδωσε στον Πρωτοσύγκελο Κηφισιάς Χρ. Κυριακόπουλο ο οποίος το μελοποίησε σε τετράσημο ρυθμό και το κυκλοφόρησε με τον τίτλο

«Θρήνος για τον Αθανάσιο Διάκο», στις 20-3-2007.

Ίσως αυτό το τραγούδι να το τραγουδούσαν (έψαλλαν) μοναχοί σε μοναστήρια σαν ύμνο προς τον Αθανάσιο Διάκο σε ποιμενικές ή γεωργικές εργασίες της μοναχικής ζωής.

Το εν λόγω τραγούδι μάς λέει:

*Είκοσι τρεις του Απριλίου και τ' αη Γιωργιού η μέρα,
Το Διάκο παν για σουβλισμα στην Αλαμάνα πέρα.
Θανάση μου λεβέντη μου της Ρούμελης καμάρι
Για ιδές καιρό που διάλεξεν ο χάρος να σε πάρει.
Όταν ανθίζουν τα κλαριά κι έβγανε η γης χορτάρι
Γιατί ήσουν περήφανο και άξιο παλληκάρι.
Εσύ Χριστόν ελάτρεψες και τη γλυκειά Ελλάδα
Γι' αυτά τα δυό μαρτύρησες και γίνηκες λαμπάδα.
Διάκο, Διακοθανάση μας και του Χριστού στρατιώτη
Αξέχαστος μας έμεινες, γενναίε Ρουμελιώτη.
Το ράσο σου που τίμησες και πότισες με αίμα
Θα μένει πάντα σύμβολο σ' όλο το εικοσιένα.*

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ “ΔΙΑΚΕΙΑ 2016”

Οι τρεις πρώτοι ανά κατηγορία και αγώνισμα νικητές είναι οι παρακάτω:

Ανώμαλος Δρόμος

1.000 μ. αγοριών 2006-2008

1ος Τζελέπης Άγγελος-Γεώργιος Γεωρ.

2ος Τριώτης Αθανάσιος Ιωάν.

3ος Σφέτσιος Βασίλειος Αποστ.

Ανώμαλος Δρόμος

1.000 μ. κοριτσιών 2006-2008

1η Μπαλή Ευδοκία Γεωργ.

2η Τριώτη Αικατερίνη Ιωάν.

3η Σιαπέρα Μαρία Παν.

Ανώμαλος Δρόμος

1.500 μ. αγοριών 2003-2005

1ος Τριώτης Μάριος Παν.

2ος Τριώτης Σπυρίδων Παν.

Ανώμαλος Δρόμος

1.500 μ. κοριτσιών 2003-2005

1η Τσιώτα Ναταλία Ιωάν.

2η Ματσούκα Κων/να Δημ.

3η Σιαπέρα Μαρία Βασ.

Ανώμαλος Δρόμος

2.000 μ. Αγοριών 2000-2002

1οι Τσιτσή Αργύρης Ιωάν.
και Κανούρης Δημήτριος Ιωάν.
3ος Τριώτης Κων/νος Παν.

Ανώμαλος Δρόμος

2.000 μ. Κοριτσιών 2000-2002

1η Μπαλή Μαρία-Ζωή Γεωρ.

Δρόμος Θυσίας

4.000 μ. Αγοριών 1998-2000

1ος Σιαπέρα Δημήτριος Ιωάν.

2ος Τσιτσή Κων/νος Ιωάν.

3ος Νικολόπουλος Άγγελος Παν.

Δρόμος Θυσίας

4.000 μ. Κοριτσιών 1998-2000

1η Θεοτοκάτου Σοφία Κων.

2η Θεοτοκάτου Αγγελική Κων.

Δρόμος Θυσίας

4.000 μ. Ανδρών 19-40 ετών

1ος Κορδοπάτης Επαμεινώνδας Γρηγ.

2ος Κουτσαγγέλου Κων/νος Αθαν.

Δρόμος Θυσίας

4.000 μ. Ανδρών 41-60 ετών

1ος Τσιώτας Ιωάννης Αριστ.

2ος Κουλόπουλος Κων/νος Γεωρ.

¹ Claude Fauriel, Δημοτικά Τραγούδια, εκ. Ν.Δ. ΝΙΚΑΣ Α.Ε., σελ. 211.

² Αυτόθι, σελ. 212.

³ Άννα Π. Παναγιωτοπούλου, Νεοελληνικός Χορός. Το χορολογικό φαινόμενο της επαρχίας Δωρίδας. Χορογένεση και χορογραφία του νεοελληνικού χορού, εκ. Τελέθριον, Αθήνα 1985, σελ. 84.

⁴ Η Ιστορία της επαρχίας Δωρίδος, εκ. Το Ελληνικό βιβλίο, Αθήνα 1985, σελ. 82.

⁵ Γιάννης Βλαχογιάννης, Απομνημονεύματα Γιάννη Μακρυγιάννη, εκ. Χ. Κοσμάδης, Αθήνα, σελ. 149.

⁶ Αν. Καρκαβίτσας, Άπαντα Τομ. IV, 1973 σελ. 1989 – 1990 (πρώτη δημοσίευση του κειμένου στο περ. Εστία, 5-2-1889).

⁷ Αυτόθι, σελ. 1993 – 1996.

⁸ Γιάννης Βλαχογιάννης, οπ.π. σελ. 73.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ

Την Δευτέρα 29-08-2016 εορτάστηκε με μεγάλη ευλάβεια και κατάνυξη η Αποτομή της Τίμιας Κεφαλής του Προδρόμου.

Την παραμονή στις 7:00 μ.μ. τελέστηκε Μέγας Πανηγυρικός Εσπερινός μετά Αρτοκλασίας από τους πατέρες **Θεοφάνη Μπατσαούρα** και **Γεώργιο Χαρονικολάου**.

Ανήμερα της εορτής τελέστηκε όρθρος μετά Πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας.

Ακολούθησε περιφορά της εικόνας του Τιμίου Προδρόμου, επιμνημόσυνη δέηση στην προτομή του ήρωα της επανάστασης Αθανασίου Διάκου και προσκύνημα στο Λείψανο της Αγίας Παρασκευής.

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας και των εκδηλώσεων προσφέρθηκε σε όλους τους προσκυνητές καφές με λουκούμι και τσίπουρο.

Ως εκπρόσωπος της Ιεράς Μητροπόλεως Φωκίδος, παρέστη ο πρωτοσύγκελος πανοσιολογιάτατος πατήρ **Νεκτάριος Μουλατσιώτης**.

Στο ιερατικό συλλείτουργο έλαβαν μέρος ο πατήρ **Θεοφάνης Μπατσαούρας**, ο πατήρ **Ιωακείμ**, ο πατήρ **Χριστόφορος** και ο πατήρ **Ξενοφών Τριβίλος**.

Την γιορτή τίμησαν με την παρουσία τους, ο Δήμαρχος κ. **Καπεντζώνης Γεώργιος**, οι Αντιδήμαρχοι κ. κ. **Φλετούρης Κωνσταντίνος** και **Ευσταθίου Ανδρέας**, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι κ.κ. **Παλασκώνης Κωνσταντίνος** και **Φλέγκας Γιάννης**, ο Περιφερειακός Σύμβουλος κ. **Κατσαρός Χαράλαμπος**, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. **Κάππας Βασίλης**, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Αρτοτινών "Αθανάσιος Διάκος" κ. **Κούρλης Γιάννης**, ενώ το Σύλλογο Μεσολογγίου εκπροσώπησε ο κ.

Κορδοπάτης Γρηγόρης.

Η διαχειριστική επιτροπή τους ευχαριστεί θερμά για την παρουσία τους καθώς και όλους τους παραβρισκόμενους ευλαβείς προσκυνητές. Για τις επισκευές των κτιρίων που βρίσκονται σε εξέλιξη έχουν προσφέρει:

Αλεξανδρής Κων/νος του Χρήστου	50€
Ανώνυμος	50€
Ανώνυμος	50€
Βασιλείου Νικόλαος	10€
Βήλος Γεώργιος	200€
Βρέττας Φώτης	50€
Γενούζη Δήμητρα	50€
Δέδες Κωνσταντίνος	30€
Δρόσος Κων/νος του Δρόσου	100€
Ζαρνίκος Χρήστος	20€
Κακαλής Κωνσταντίνος	5€
Καπεντζώνης Γεώργιος	20€
Κάππας Βασίλειος	20€
Κάππας Γεώργιος	10€
Κατσαρός Κωνσταντίνος	10€
Κοκκαλιά Ιωάννα	20€
Κολοβός Νικόλαος	20€
Κολοβός Αριστείδης	45€
Κουλόπουλος Σπύρος	100€
Κουλός Αναστάσιος	100€
Κουλός Κωνσταντίνος	1.000€
Λύρης Δήμος	5€
Μπαλής Κωνσταντίνος	20€
Νικολογιάννη Αρτεμισία	20€
Πατήρ Μπατσαούρας Θεοφάνης	150€
Ράππη Μαρία	5€
Σέιτος Αθανάσιος	20€
Σερέτης Βασίλειος	10€

Σιαπέρας Βασίλειος	5€
Σιαπέρας Ιωάννης του Κων/νου	50€
Τριβήλος Επαμεινώνδας	10€
Τσώλης Λούης	100€
Φλέγκα Δήμητρα	10€
Φλέγκας Παναγιώτης	20€
Χριστοδουλίδης Νικόλαος	100€
Χριστοδούλου Ιωάννης του Νικολάου	150€

Τους ευχαριστούμε θερμά για την τόσο σημαντική συμβολή τους.

Ο Σύλλογος Αρτοτινών "Αθανάσιος Διάκος" διέθεσε τα χρήματα για την επισκευή και συντήρηση της βρύσης.

Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την προσφορά τους καθώς και για την δημοσίευση των επιστολών μας στην εφημερίδα του Συλλόγου.

Αξιοθαύμαστη και αξιοσημείωτη η προσφορά των συγχωριανών μας που αφιέρωσαν πολύωρη προσωπική εργασία αφιλοκεδώς και αψηφώντας την σωματική τους κόπωση, για την καθαριότητα και για τις οικοδομικές εργασίες ανάπλασης του περιβάλλοντα και του εσωτερικού χώρου.

Ξεκινώντας πρώτα από τις γυναίκες θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις κυρίες:

Αμαλία Παλασκώνη, Μαρία Σιαπέρα, Ευθυμία Τσαμαδιά, Μαριάννα Κάππα, Τάνια Σιαπέρα και **Λαμπρινή Κονδύλη** για την καθαριότητα των κτιρίων, την **Ντίνα Καραϊσκού, Αμαλία Παλασκώνη** και **Αγγελική Παπαναστασάτου** για την προσφορά των λουλουδιών και τον στολισμό των εικόνων, την **Αικατερίνη Δέδε-Κακαλή** και **Βασιλική Μπραούνου** για τα νόστιμα νηστίσιμα γλυκά.

Τους κυρίους: **Χρήστο Ζουμά, Γιάννη Παλασκώνη, Γιάννη Σταματόπουλο, Παναγιώτη Σιαπέρα, Κώστα Πλαστήρα, Δημήτρη Πλαστήρα, Γιάννη Ξεν. Μπραούνου** για την καθαριότητα και διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου.

Τον **Γιάννη Κανούρη** για τις μελέτες και τα αρχιτεκτονικά σχέδια.

Τους **Θανάση Κάππα, Γρηγόρη Κορδοπάτη, Νώντα Γρ. Κορδοπάτη, Μένιο Μαρτέκα** για τους ελαιοχρωματισμούς.

Τους **Γιάννη Κορδοπάτη** και **Νίκο Πράπα** για τα σοβατίσματα.

Τους **Κώστα Βήλο** και **Κώστα Τσέλιο** για τα πλακάκια και είδη υγιεινής.

Τον **Γιάννη Μαυραγάνη** για την κατασκευή της πόρτας στις τουαλέτες.

Για το τέλος αφήσαμε τους **Δημήτρη Κατσαρό** για τα ηλεκτρολογικά, τον **Δημήτρη Ράππη** για τα υδραυλικά, τον **Γιάννη Χριστοδούλου** και **Βασίλη Τσαμαδιά** για τις ξυλουργικές εργασίες, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν άμεσα σε ότι τους ζητήθηκε, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους όχι μόνο σε θέματα της ειδικότητάς τους, αλλά όπου υπήρχε ανάγκη.

Ευχαριστούμε από βάθους καρδιάς όλους τους δωρητές και προσκυνητές της Μονής.

"Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος να τους έχει πάντα κάτω από τη σκέπη Του, να τους ευλογεί και να τους σκεπάζει από κάθε κακό, να τους στηρίζει στις δυσκολίες της ζωής και να τους χαρίζει ψυχική και σωματική υγεία".

ΜΕ ΤΙΜΗ

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΚΑΠΗΛΟΙ ΣΕ ΔΡΑΣΗ

Οι αρχαιοκάπηλοι-λαθρανασκαφείς συνεχίζουν μάλλον ανενόχλητοι και ακάθεκτοι το καταστροφικό τους έργο. Μετά τις λαθρανασκαφές στο Ξωκλήσι Αγία Μαρίνα στα Καλύβια

Αρτοτίνας, έλαβε σειρά ο πέριξ χώρος του αρχαίου μακεδονικού τάφου, της γνωστής σε όλους **ΓΟΝΟΚΛΗΣΙΑΣ**, που βρίσκεται στη θέση Καλογερικό. Το γεγονός περιήλθε σε γνώση του Συλλόγου σε προσωπική επαφή του Προ-

Γονοκλησιά

Αγία Μαρίνα

έδρου κ. **Ιωάννη Κούρλη** με τον αντίστοιχο Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου της Γραμμένης Οξιάς κ. **Κανέλλο Βασίλειο**.

Στη συνέχεια και σε συνεννόηση και συνεργασία με τον Πρόεδρο του Συλλόγου Γραμμένης Οξιάς, ενημερώθηκε τηλεφωνικά η προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φωκίδος κ. **Ψάλτη** και κατόπιν υποδείξεως της η αρχαιοφύλακας Λιδωρικίου κ. **Πέτσα**, προκειμένου διενεργήσει αυτοψία.

Η αυτοψία πραγματοποιήθηκε στις 9-9-2016 από την κ. **Πέτσα** παρουσία του Προέδρου του Συλλόγου κ. **Κούρλη** και κατά την οποία διαπιστώθηκε η λαθρανασκαφή και η σύλληψη-καταστροφή των αρχαίων μνημείων, όπως φαίνεται και στις παρατιθέμενες φωτογραφίες.

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΔΡΟΣΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Στις 30 Ιουνίου 2016, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. **Παναγιώτης Καμμένος**, στη Λέσχη Αξιωματικών στην Αθήνα, βράβευσε βετεράνους πολέμου που κατά τη διάρκεια της θητείας τους προέβησαν σε πράξεις ηρωισμού και αυτοθυσίας. Μεταξύ αυτών και ο **Δρόσος Κωνσταντίνος** του **Βασιλείου** από την **Αρτοτίνα Φωκίδας** κάτοικος Μεσολογγίου.

Στις 15 Αυγούστου το 1974, κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, ως αρχηγός πληρώματος κυριευμένου τουρκικού άρματος M47, μπήκε "σφήνα" σε 11η τουρκικών αρμάτων. Δεν έγινε αντιληπτός λόγω τουρ-

κικών διακριτικών και μαζί με το πλήρωμά του κατέστρεψαν 5 εχθρικά άρματα μάχης ενώ ακινητοποιήσαν ακόμα 2 με 3. Μετά από δίωρη περίπου μάχη απεμπλόκωσαν αναίμακτα.

Με την καθυστέρηση που προκάλεσαν στους Τούρκους (μισή μέρα και μια νύχτα), έδωσαν την ευκαιρία σε ελληνοκυπριακές δυνάμεις αλλά και αμάχους να υποχωρήσουν προς τον ελεύθερο τομέα και να μην εγκλωβιστούν.

Για την πράξη του αυτή προτάθηκε από την Επιλαρχία του για απονομή Πολεμικού Σταυρού Γ' Τάξης.

Στα πεταχτά...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΑΔΙΚΟ-ΔΙΚΑΙΟ-ΑΔΙΚΙΑ

Τρεις είναι οι αιτίες που κάνουν τον άνθρωπο να αδικεί. Πρώτα η φιληδονία, που έχει σχέση με τις σωματικές απολαύσεις, μετά η πλεονεξία για το κέρδος και τρίτο η φιλοδοξία του να θέλει να υπερέχει από τους ίσους του και ομοίους του.

«Οπόσας δει τας αιτίας ανευρείν, δι' ας αδικείν πέφυκεν άνθρωπος αύται δε τρεις τυγχάνουσι, φιληδονία μεν εν ταις απολαύσεσιν δια σώματος, πλεονεξία δε εν τω κερδαίνειν, φιλοδοξία δε εν τω υπερέχειν των ίσων τε και ομοίων»

(ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ 580-496 π.Χ.)

Δεν πρέπει να ανταποδίδει κανείς το άδικο, ούτε να βλάπτει κανένα από τους ανθρώπους, οτιδήποτε και αν παθαίνει από αυτούς.

«Ούτε άρα αντιδικείν δέι, ούτε κακώς ποιείν ουδένα ανθρώπων, ουδ' αν πάσχει υπ' αυτών».

(ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ 384-322 π.Χ.)

Είναι μεγάλη ψυχική ικανοποίηση να γνωρίζεις ότι δεν αδικήσες ποτέ κανένα στη ζωή σου.

«Το μη συνειδέναι γαρ αυτώ τω βίω αδικημα μηδέν ηδονήν πολλήν έχει.»

(ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ 405-337 π.Χ.)

Το ευχάριστο που προέρχεται από αδικία το αναμένει πικρό τέλος.

«Το δε παραδίδαν γλυκύ, πικρότατον μένει τελευταίον.»

(ΠΙΝΔΑΡΟΣ 518-440 π.Χ.)

Όσα ο άδικος αποκτά με δόλο, χάνονται.

«Το γαρ δόλω τω μη δικαίω κτήμα τ' ουχί.»

(ΣΟΦΟΚΛΗΣ 495-406 π.Χ.)

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΕΣ-ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

• Άμα βλέπω, δεν το βλέπω, και το βλέπω όταν δεν βλέπω. Τι είναι;

• Στέκομαι, όταν στέκεσαι, κινούμαι, όταν κινείσαι, αδύνατον να είμαι, όπου εσύ δεν είσαι. Τι είμαι;

• Πώς μπορούμε με τέσσερα 9, χρησιμοποιώντας οποιαδήποτε αριθμητική πράξη να βρούμε τον αριθμό 100;

• Αν το παιδί της μητέρας σου δεν είναι αδερφός σου, τότε τι είναι;

ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΜΑΣ

Οι ναυαγοί

«Τέσσερις ναυαγοί ηλικίας 20, 40, 50 και 70 ετών βρίσκονται σε ένα νησί και σε απόσταση αναπνοής σε ένα άλλο νησί βρίσκονται ισάριθμα πανέμορφα μοντέλα.

Ο 20άρης λέει: -Γρήγορα να κολυμπήσουμε να πάμε απέναντι στα κορίτσια!

Ο 40άρης του απαντά: -Καλά μην βιάζεσαι και τόσο.

Ο 50άρης προτείνει: -Εγώ λέω να κατασκευάσουμε μία σχεδία.

Ο 70άρης: - Για σταθείτε ρε παιδιά. Γιατί να τα κάνουμε όλα αυτά; Αφού κι από εδώ βλέπουμε!!!»

νοο υφθρζα

001 = 1 + 66 = 6/6 + 66

ρικιο li

οδιζλο ο1

ΣΙΞΣΗΤΗΝΛΛΛ

Ένας Πομάκος φωνάζει: “Οι Πομάκοι δεν είμαστε μειονότητα, είμαστε Έλληνες!”

Του Μπίμαση Σεντάτ

Στην παιδική μου ηλικία ήταν πολλοί αυτοί που επεδίωξαν να με κάνουν να μην αισθάνομαι Πομάκος και να μην αισθάνομαι Έλληνας. Το ίδιο δυστυχώς κάνουν και σήμερα σε χιλιάδες αθώα Πομακόπουλα. Δηλητηριάζουν την ψυχή τους για πάντα. Δημιουργούν τους νέους Γενίτσαρους Πομάκους.

Επηρεασμένος κι εγώ από το κλίμα αυτό, είχα πολλές τραυματικές εμπειρίες και μέσα μου κουβαλούσα ένα έντονο διχασμό. Όμως, κάποια περιστατικά στη ζωή μου, ξεκαθάρισαν τα πράγματα. Θα μεταφέρω στους αδελφούς μου Πομάκους μία ανάμνηση που έμεινε χαραγμένη στη μνήμη μου για πάντα.

Πριν από λίγα χρόνια, σε νεαρή ηλικία από βιοποριστική ανάγκη, ταξίδεψα ως ναύτης σε ένα από τα καράβια της οικογένειας Βαρδινογιάννη. Ήταν το 2001 όταν βρεθήκαμε στην Αίγυπτο, στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Κάποια στιγμή ανέβηκε στο καράβι ένας πλανόδιος Αιγύπτιος μικροπωλητής, ο Μουσταφά, ο οποίος ήξερε κάποια σπασμένα Ελληνικά από τους ναυτικούς που περνούσαν από εκεί.

Οι πιο πολλοί, ήμασταν στη μεγάλη σάλα του καραβιού μαζεμένοι σε μικρές ομάδες και συζητούσαμε. Εμείς οι Πομάκοι, τέσσερις συνολικά, καθόμασταν σε ένα ακριανό τραπέζι. Να τονίσω εδώ ότι οι σχέσεις με τους τότε συναδέλφους, ήταν καλές, πλην μιας εξαιρέσεως (κάποιος τύπος από τη νότια Ελλάδα), ο οποίος μας αντιμετώπιζε αρνητικά λόγω των ονομάτων μας και του θρησκευμάτος μας (μας ταύτιζε προφανώς με τους Τούρκους).

Κάποια στιγμή, λοιπόν, ο καπετάνιος χαριτολογώντας, απευθύνεται στον Αιγύπτιο μικροπωλητή και του λέει: -Μουσταφά, από αυτούς που βλέπεις εδώ μέσα, ποιοί είναι Έλληνες; Ο Μουσταφά, στρέφει το κεφάλι του και αρχίζει να μας χαρακτηρίζει ανάλογα με τα τραπέζια που καθόμασταν.

Με την χαρακτηριστική αραβική προφορά του, άρχισε να απαριθμεί και να λέει «αυτό δεν είναι Έλληνα, αυτό δεν είναι Έλληνα» και μάλιστα σε μερικούς είπε ότι «αυτό Τούρκο». Αφού και ο νοτιοελλαδίτης εισέπραξε τον χαρακτηρισμό «αυτό δεν είναι Έλληνα», έφτασε σε εμάς τους Πομάκους και χωρίς να το σκεφτεί λέει «αυτό είναι Έλληνα». Τότε όλοι μαζί οι Πομάκοι στρεφόμαστε στον καπετάνιο και του λέμε: -Είδες, καπετάνιε, τι λέει, εμείς είμαστε καθαροί Έλληνες... Πάντα θα θυμάμαι τη χαρά που μας έδωσε ο Αιγύπτιος μικροπωλητής στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας...

Θυμάμαι ακόμα ότι, την ίδια χαρά εισέπραττα και σε όλο τον αραβικό κόσμο, όταν έλεγα ότι είμαι Έλληνας (Γιουνάν). Οι Άραβες σέβονται και αγαπούν τους Έλληνες. Θυμάμαι ακόμα την πρόσφατη διαμάχη μου, η οποία έφτασε σε ακραία όρια, με έναν Σκοπιανό, με τον οποίο συνεργαστήκαμε για επαγγελματικούς λόγους στη Φινλανδία. Όταν αυτοχαρακτηρίστηκε ως Μακεδόνας, εξαγριώθηκα και του είπα ότι εγώ είμαι Μακεδόνας Έλληνας, μια και οι Πομάκοι -σύμφωνα με τις παραδόσεις μας- είναι απόγονοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Και ενώ όλα αυτά στο εξωτερικό με κάνουν να νιώθω περήφανος, ξεχωριστός και να υπερασπίζομαι την Ελλάδα με όλη τη δύναμη της ψυχής μου, αντίθετα, όταν γυρίζω πίσω, νιώθω η Ελλάδα να με πληγώνει. Ο χαρακτηρισμός μειονότητα ή η διαφορετική ματιά με την οποία με βλέπουν κάποιοι, με στεναχωρεί.

Οι Πομάκοι δεν είμαστε μειονότητα, ούτε θέλουμε να λεγόμαστε έτσι. Είμαστε κομμάτι αυτού του τόπου για χιλιάδες χρόνια. Είμαστε ντόπιοι δεν ήρθαμε ούτε από την Ανατολή, ούτε από τις στέπες της Ασίας. Με αυτές τις σκέψεις καλώ τους αδελφούς Πομάκους να ψάξουν την ιστορία μας, να μην ντρέπονται και να μη φοβούνται να λένε την αλήθεια.

Είμαστε Πομάκοι και είμαστε περήφανοι για αυτό.

ΝΕΣΜΕ ΜΠΑΧΤΙΑΡ ΟΤΙΣΜΕ ΠΟΜΑΤΣΙ!

Συγχωριανοί μας επαγγελματίες

ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ

ΤΕ.Χ.ΡΑ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ
Βασίλειος Ράπτης & ΣΙΑ Ο.Ε.
Οικοδομικές Επιχειρήσεις
- Ανελκυστήρες
Καισαρείας 30-32 Βύρωνα
Τηλ.: 210 7643252
Καράμπελας Κώστας Α.Ε.Β.Ε.
Ανελκυστήρες
Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές
Εδρα: Αλκαμένους 109 & 122
Αθήνα 10446
Τηλ.: 210 8811927, 210 8816033
Fax: 210 8822308
Κολοδού Κ. Υιοί Ε.Π.Ε.
Εγκαταστάσεις-συντηρήσεις
ανελκυστήρων
Θεσσαλονίκης 98 Κ. Πετράλωνα
Τηλ.: 210 3456091 • Fax: 210 3413031

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ & ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

Γρηγοράκης Βασίλης Χ.
Αρχιτέκτων Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Θυσίας 35 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 26935 Κιν.: 6974 326186
Ζουμά Κων. Μαρία
Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός
Εργολήπτρια Δημοσίων Έργων
Μελέτη-Κατασκευή
-Επιβλεψη Οικοδομών -
Τακτοποίηση αυθαιρέτων
Π. Γρηγορίου Ε' 51 Ιλιον
Τηλ.-Fax: 210 2631143
Κιν.: 6972345438
Κανούρης Γιάννης Δημ.
Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Εθν. Αντίστασης 12 Μαρούσι
Τηλ.: 210 6141584
Κιν.: 6977995489
Τριδήλου Μαρία & Χρύσα Βασ.
Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί
ΜSc Ε.Μ.Π.
Μελέτη - Επιβλεψη οικοδομών
Τακτοποίηση αυθαιρέτων
Πιπίνου 5, Αθήνα
Τηλ.: 6972937146 - 210 8236066

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

Τσούμας Νίκος
Ιθακής 119 Άνω Γλυφάδα
Τηλ.: 210 9634103 Γραφ.: 210 9853822
Κιν.: 6932346612

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΑ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Παύλου Π. Αικατερίνη
Ιπποκράτους 191-195 Αθήνα 11472
Τηλ.: 210 6468787 & 6972276222
site: www.tobibliopolio.gr
• e-mail: biblio@hol.gr

ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ

Μαυραγάνης Γιάννης
Αθλητικό Κέντρο Βύρωνα
Χειμάρης 19 & Κολοκοτρώνη
Τηλ.: 210 7629083 Κιν.: 6973683776

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Γρηγοράκη Μαρία
Διδότου 52, 10681 Αθήνα
Τηλ.: 210 3821662
• Κιν.: 6932356242
e-mail: grigoraki.mar@gmail.com
Λαθιδας Δημήτρης - Αλέξανδρος
Ζ. Πηγής 2-4 Αθήνα
Τηλ.: 210 3617257
Σμυρνής Δημήτριος
25ης Μαρτίου 8, 15124, Μαρούσι
Τηλ. γραφείου: 211-0143482
Κιν.: 6944 618766
e-mail: smirnisd@gmail.com
Τσέλιου Νικ. Χριστίνα
Α. Μεταξά 7 Γλυφάδα
Τηλ.-Fax: 2110142869
- 210 6924654 • Κιν.: 6946857665
e-mail: christina.tsel@yahoo.gr

ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΟΙ

Δήμητρα Γ. Τσιώτα
Διαιτολόγος - Διατροφολόγος
Αθλητική Διαιτολόγος
Απόφοιτος Βρετανικών
Πανεπιστημίων
University of Surrey (BSc)
University of Aberdeen (MSc)
25ης Μαρτίου 12 Περιστέρι 12132
Τηλ.: 210 5748221

ΕΙΔΗ ΑΛΕΙΔΙΑΣ

Μαστρογεωργίου Α. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Βουνό - Θάλασσα - Camping
Λεωφ. Μαραθώνος 98 Γέρακας Αττικής
Τηλ.: 210 6916762 Τ.Κ. 15344

ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ

Κάππας Κώστας Ι.
Γυναικεία ενδύματα
Όθωνος & Παπαδημητρίου 18 Κορωπί
Τηλ.: 210 6627498 • Κιν.: 6974882669

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

Μελίστας Χρ. Σπύρος
Μελίστα Σπ. Αθηνά
Ενοικιαζόμενες γκαρσονιέρες
πλήρως εξοπλισμένες
Αρτοτίνα Φωκίδας
Τηλ.: 6975915411 - 6977081015
Μερζάκης Κώστας
Ενοικιαζόμενα δωμάτια και
γκαρσονιέρες
Ι. Λέκκα 1 Λουτράκι
Τηλ.: 27440 22456

ΕΠΙΠΛΑ

Γιαννουδάκης Κώστας
(σύζ. Ευφροσύνη Α. Σιώκη)
Επιπλα γραφείου
-Μεταλλικά-Βιβλιοθήκες-Ντουλάπες
Ερμού 103 Αθήνα
Τηλ.: 210 3212402

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ - ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ

Κατσαρός Νίκος
Εστιατόριο - Καφέ "Έν πλω"
Μοναστηράκι Δωρίδας
Τηλ.: 26340 51522 • Κιν.: 6944777612
Κατσαρός Μπάμης & Γιάννης
Χασαποταβέρνα
Ευπάλιο Φωκίδας
Τηλ.: 26340 51296
Κατσαβός Ευθύμιος Βασ.
Στέκι "τα βαρδούσια"
Καφενείο-Τσιπουράδικο
Κάθε Σάββατο Ζωντανή μουσική
Λ. Ριανκούρ 20 Αθήνα
Τηλ.: 210 6410453
Τριθής Κώστας Αρ.
Καφέ μπαρ-Ψησταριά
Αρτοτίνα Τηλ.: 22660 51828
WALL PRESS CAFE BAR
Σιώκη Ευφροσύνη
Μπότσαρη 6-8 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9943733
e-mail: wallpress@hotmail.com

ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ

Αφοί Μαυραγάνη του Αποστόλου
Ζωοτροφές - Είδη κυνηγίου
Ευηνοχώρι Μεσολογγίου

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ & ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ

Κατσαρός Δημήτρης
Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
Αγριλιά Μεσολογγίου
Τηλ.: 26310 26466 • Κιν.: 6977944673
Αρτοτίνα: 22660 52687
ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΕΥΗΝΟΧΩΡΙ
Ξηρού Γεωργία Β.
Υδραυλικά - Θέρμανση - Αρδευτικά
- Μελέτες - Εγκαταστάσεις
Τηλ.: 26310 39586
Τσαμαδιάς Θανάσης
Ηλεκτρολογικές εργασίες
Λευκωσίας 9 Γλυφάδα
Τηλ.: 210 9612606 - 210 9646726
Κιν.: 6944610184

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ & ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ

Τσέλιος Γιώργος Κ.
Υδραυλικά-Είδη Θέρμανσης
Ιπποκράτους 4 Π. Φάληρο
Τηλ.: 210 9815025

ΙΑΤΡΟΙ

Δρούγκας Σ. Γεώργιος
Ειδικός Καρδιολόγος
Μέλος της Ελληνικής
Καρδιολογικής Εταιρείας
25ης Μαρτίου 76 Πετρούπολη Τ.Κ. 13231
Τηλ.-Fax: 210-5059754
Κιν.: 6974581726
Παλασκώνης Ιωάννης Δ.
Ιατρός - Γενικός Χειρουργός
Ιατρείο: Λευκωσίας 49 Αθήνα
Τηλ.: 6944883425
Τηλ/Fax: 210 8617201
Κλινική ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟ
Τηλ.: 210 6926501
Τσιτισής Βασίλης Αρ.
Γυναικολόγος
Επιμελητής Α' Μαιευτικής
Γυναικολογικής Κλινικής
Γενικό Νοσοκομείο Πύργου
Κιν.: 6944792525
Τσιώτα Ασπασία
Ψυχολόγος
Χώρος Συμβουλευτικής
& Ψυχοθεραπείας
Πατρ. Ιωακείμ 2 Περιστέρι 12132
Τηλ.: 210 5775255
e-mail: aspasia.tsiota@gmail.com
Φασίτσας Δημήτρης
Ειδικός Καρδιολόγος
Διδάκτωρ Πανεπ. Αθηνών
Λ. Κηφισίας 330 Χαλάνδρι
(είσοδος από Κορδελιού 8)
έναντι Νοσοκ. Υγεία Τ.Κ. 15233
Τηλ.: 210 6855951-2-3-4
Fax: 210 6855949 • Κιν.: 6934781806
www.kardiologico.gr
e-mail: kardio@otenet.gr

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΚΤΙΡΙΩΝ

Λαθίδας Αλέξανδρος
Όμιλος Εταιριών
Σταδίου 51 Αθήνα
Τηλ.: 210 3246397 - 210 3219605
- 210 3216164

ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ

Nana Κορμωτήριο
Νανά Παπαβασιλείου
& Σοφία Καρβέλη
Γυναικεία - Ανδρικά - Παιδικά
Δημοκρατίας 3 & Λ. Ειρήνης Πεύκη
Τηλ.: 210 8068116

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ

Μπρασούνος Γεώργιος
Λιάκατα 10 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310-24753 • Κιν.: 6977436574
ΣΕΡΕΝΤΕΛΛΟΣ ΔΩΡΙΚΑ ΚΡΕΑΤΑ
Ευπάλιο Φωκίδας
Τηλ.: 26340 52000 Οικ.: 26340 53152
Κιν.: 6946636590

ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΙ

Κανούρης Αθ. Τάσος
Λ. Μεσογείων 419
Τ.Κ. 15343 Αγ. Παρασκευή
Τηλ.: 210-6015181 Fax: 210-6003906
e-mail: tasoskanouris@gmail.com

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΜΟΙ

Αποστολάκης Βαγγέλης
Εκτελωνιστικές εργασίες
Λ. Δημοκρατίας 143 Κερατσίνι
Τηλ.-Fax: 210 4003244
Κιν.: 6972236732
TAXISCODE
Παπαναστασάτου Αγγελική
Φοροτεχνικό-Λογιστικό γραφείο
Α' τάξης
Μωρογιάννη 14 - 12133 Περιστέρι
Τηλ.: 210 5776108 - 6979227073
Fax: 210 5719550
e-mail: aggpapa@otenet.gr

ΜΕΣΙΤΙΚΑ

ΕΥΡΩΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΙΚΗ
Κατσαρού Β. Μαρία
Ευπάλιο: Τηλ.: 26340 51619
Κιν.: 6973007819
Αθήνα: Ξάνθου & Παπαφλέσσα
15451 Ν. Ψυχικό
Τηλ.: 210 6749557 Fax: 210 6712706
Κιν.: 6946578063
Μαυραγάνης Περικλής Σταμ.
Σύμβουλος Ακινήτων
Αναξαμένους 5 Χαλάνδρι 15238
Τηλ./Fax: 210 6010660
Κιν.: 6974317194
www.mesitiko-mavraganis.gr
perikles.mavraganis@gmail.com

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Τσέλιος Αθ. Γεώργιος
Μεταλλικές κατασκευές
-Μεταλλικά Κτίρια
Κουφώματα Αλουμινίου
-Σκάλες-Συστήματα Σκίασης
Τσώρτσιλ 32 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9932378 Fax: 210 9931887
Κιν.: 6948537807
email: info@gtselios.gr
www.gtselios.gr

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ

Τσώρης Ηλίας
Πλ. Μεσολογγίου 8 Παγκράτι
Τηλ.: 210 7220826

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κορδοπάτης Γιάννης
Οικοδομικές εργασίες
Πέτρουλα 4 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 24118 & 6977 463850
Τσαμαδιάς Χρήστος
Οικοδομικές εργασίες
Άγιος Αθανάσιος Μεσολογγίου
Τηλ.: 26310 24000

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Κακαλής Δημήτρης
Πρατήριο υγρών καυσίμων
Λ. Πεντέλης 139 Χαλάνδρι
Τηλ.: 210 6840850 & 6977682015

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΟ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ζαχαρής Νίκος
Εξουσιοδοτημένο συνεργείο FORD
1ο χλμ Εθν. Οδού Ναυπάκτου - Ιτέας
Καρούλα Δάφνης Ναύπακτος
Τηλ.: 26340 29630
Κουτσόδουλος Γιάννης
NISSAN SERVICE
Ιπποκρήνης 45 & Κοκκινοπούλου
Ζωγράφου • Τηλ.: 210 7704990
Τσιτισής Γιάννης Κ.
Συνεργείο αυτοκινήτων
Παντός τύπου
Εργατών Τύπου 12 Κάτω Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9709632
Κιν.: 6972953532
Μπρασούνος
Εξουσιοδοτημένος
Επισκευαστής OPEL
Κωνσταντίνος Β. Μπρασούνος & ΣΙΑ Ε.Ε.
Τ.Κ. 14342 Ν. Φιλαδέλφεια
Τηλ.: 210 2773296 Fax: 210 2794102
e-mail: kbraunos@otenet.gr

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ

Κυριάκος Δ. Μαυρόπουλος
Web Designer & Developer
Μεσολογγίου 108 Αιγάλεω 12242
Κιν.: 6942597515
webkyr81@gmail.com

ΤΑΧΙ

Μαρτέκας Θεμιστοκλής Ευθ.
Τηλ.: 210 9735511
Μαρτέκας Κώστας Ιωαν.
Ράδιο - TAXI Αγρινίου Νο 127
Τηλ. κέντρο: 26410-44616-17
Κιν.: 6932771154
Μπαλής Γιώργος Νικ.
Βλαχόπουλων 32 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 27143 & 6977434828
Μαυραγάνης Χρ. Γιάννης
Άγιος Γεώργιος Μεσολογγίου

ΤΕΝΤΕΣ

Αυζώτης Βασίλης
Τέντες-Πέργολες
Κατασκευή & Εμπορία
Χονδρική - Λιανική
Δημοχάρους 3 Περιστέρι
Τηλ.: 210 5728124 - 210 210497
Fax: 210 5743784 Κιν.: 6932003232

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Μαυραγάνης Περικλής Κων.
Τηλεπικοινωνίες
Αυτοματισμός γραφείου
Στρατηγού Μακρυγιάννη 10Α
Νέα Φιλαδέλφεια Τ.Κ. 143 42
Τηλ.: 210 2519336 Fax: 210 2516104
www.mavraganis.gr
e-mail: periklis@mavraganis.gr

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Παλασκώνη Κ. Αικατερίνη
Γραφείο Γενικού Τουρισμού
EOS TRAVEL
Εισιτήρια ακτοπλοϊκά, αεροπορικά.
Κρατήσεις ξενοδοχείων,
εκδρομές, ενοικιάσεις πούλμαν
Βείκου 31 Γαλάτσι
Τηλ.: 210 2138866 - 210 2930111
& 210 2928028
Παλασκώνης Κώστας
Γραφείο Γενικού Τουρισμού
Βείκου 31 Γαλάτσι
Τηλ.: 210 2928028-210 2930066

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Βήττας Δημήτριος
Φυσικοθεραπεία
• Ηλεκτροθεραπεία
• Θεραπευτική μάλαξη • Διαθερμία
• Laser • Θεραπεία οσφύος
• Γυμναστική
Ελεούθ. Πολιορκημένων 12 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 27242 Κιν.: 6947354639
Μανωλάς Ιάκωβος & Τσούμα Βάνα
Φυσικοθεραπευτήριο
Βασ. Γεωργίου Β' 29 & Σπ. Μερκούρη
Παγκράτι • Τηλ.: 210 7229447

ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατσούνη-Κολοδού Ειρήνη
Φυτώριο-Δέντρα-Θάμνοι-Γλάστρες
5ο χλμ. Λεωφ. Σπάτων
Τηλ.: 210 6666178
Κατσούνης Νίκος Κ.
Φυτά εσωτερικών χώρων-
Λιπάσματα-Χώματα-Σπόροι
Αναγυρόντος 9 Τ.Κ. 16672 Βάρη
Τηλ.: 210 6666213

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ

Τσόγκας Θανάσης
Επαγγελματική φωτογραφία-VIDEO
Τηλ.: 210 6464018 Κιν.: 6974975160

ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ

Μαστρογεωργίου Αγγαία
Χρώματα - Σιδηρικά
Είδη Οικιακής Χρήσης
Αγ. Τριάδας 63 & Κων/νου
Όθωνος Δάβαρη - Παιανία
Τηλ.: 210 6645895